

han modtog i Tiende fra andre Steder. At saadanne Forhold kunne fremstaa i et saa lille Land som vort, er meget uheldigt, og jeg tror, at hvis man kunde faae den Bestemmelse ind i Loven, at Betalingsmaaden for Præstetienden blev ens overalt, idet man gif over til at lade den betale efter Kapitelstart og opgav denne Ydelse in natura, at da Loven paa mange Steder vilde blive modtagen med langt større Belvillie, end den uden en saadan Bestemmelse vil blive, og det forekommer mig, at i det Dieblit, at Tienden gif over fra at være en Ydelse direkte til Præsten, til at være en Ydelse til Staten, selv om ogsaa Præsten skulde modtage den, kunde man uden Uretfærdighed mod den, der modtager Tienden, spise en saadan Bestemmelse ind i Loven; det var det, jeg vilde tillade mig at hensille, om dette ikke lod sig gjøre ved denne Leilighed, og hvis Sagen kommer til Udvalg, vil jeg tillade mig at lægge Udvalget dette paa Sinde.

Formanden: Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brig) har begjæret Ordet. Det ærede Medlem, der har havt Ordet to Gange, kan kun faae det paany med Thingets Samtykke. Hvis imidlertid ingen Indvending sker derimod, skal jeg give det ærede Medlem Ordet.

Brig: Jeg vil kun slaa fast, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) har frasalbet sin Paastand om, at der i Loven er fastslaaet Noget om Kirkens Eiendomsret. Han frasalbt i sine sidste Bemærkninger, hvad han sidst hævdede, og fremsførte andre Grunde, nemlig at man ikke ved Finantsloven vilde faae den frie Raadighed over Overskudet, som han mente, man burde have. Derved frasalbt han Paastanden om, at der i § 11 findes Noget, som fastslaaer Kirkens Eiendomsret.

Formanden: Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) har begjæret Ordet, men det kan kun gives ham under den samme Forudsætning, hvorunder Ordet blev givet til den ærede foregaende Læser. Hvis ingen Indvending gjøres, — skal jeg give det ærede Medlem Ordet.

Winther: Jeg vil ikke trætte Thinget, men kun benegte Nødtigheden af den ærede sidste Læzers Opfattelse. Jeg skal ogsaa forbeholde mig, naar Sagen kommer videre, at svare den ærede Minister, thi det er ingenlunde klart for mig, at Sagen forholder sig saaledes, som han sagde.

Fjord: Jeg betragter nærværende Lovforslag som et saa stort Fremskridt, at jeg vil kunne give det min Stemme, selv om der ikke bliver forandret en Løddel i Lovforslaget, hvad jeg imidlertid

dog vilde ønske. Der er ikke idag fremdraget de store Fordele, som dette Lovforslag tilbyder, og skjønt det har været gjort ved tidligere Forhandlinger om denne Sag i foregaende Samlinger, tror jeg dog, at der kunde være Anledning til ogsaa at fremdrage det idag. Det første Fremskridt, som dette Lovforslag tilbyder, er, at det udjevner den uforholdsmæssige store Ulighed, som hidtil har fundet og endnu finder Sted mellem de forskjellige Præstembeder, idet der er enkelte Embeder, hvor Præsterne lønnes med 600 Rd., og andre, hvor de lønnes med fra 6—7000 Rd. Naar nu Lønningerne fastsættes, de højeste til 400 og de laveste til 220 Rd. Byg efter Kapitelstarten, vil det være klart, at den store Ulighed bliver udjævnet en Del. Men hertil kommer endnu de Alderstillæg, som ere foreslaaede for de i de to laveste Lønningssatser ansatte Præster, ved hvilket det vil være muligt for en Præst, hvor han staar i et heldigt Forhold til Menigheden, hvor den nødig vil undvære ham og han nødig flytte fra den, at kunne blive i Embedet, uden at søge Forskyttelse af pekuniære Pensyn. Jeg tror, dette er en stor Binding. Deruest vilde ogsaa Præstegaardsjordene blive betydelig fornindskede. Det har til enhver Tid — i ethvert Tilfælde i en lang Række af Aar — været erkjendt, at Præstegaardsjordene havde en uforholdsmæssig Størrelse, og at Indtagten af dem ikke var og ikke kunde blive nær saa stor, saalenge Præsten skulde være Landmand, som naar disse Jorder eller en Del af dem gif over i den egentlige Bondestands Eie. Dette vil kunne ske efter Lovforslaget, idet, som bekendt, Præstegaardsjordene kun skulde have en Størrelse af indtil 2 Tdr. Hartkorn og et Kreaturhold af 2 Heste og 4—6 Køer. Endelig er det ogsaa et stort Fortrin ved Lovforslaget, at det hæver den forargelige — kan jeg næsten sige — Ustk med toungent Offer og Offering i Kirken; der vindes derved flere 100,000 Rd. aarlig for Menighedsmedlemmerne, hvilket jeg anser for at være et stort og meget betydeligt Gode. Naar der endelig er talt saameget om det forventede Overskud og om, at der kun maatte tages Bestemmelse om dette Overskuds Anvendelse ved særlig Lov, samt at dette skulde være til saa stor Hinder for Lovforslagets videre Fremme, skal jeg ærlig tilstaa, at denne Bestemmelse ynder jeg heller ikke i Loven, men det vil maasse ikke være umuligt at faae denne Bestemmelse forandret derhen, at det forventede Overskud kunde anvendes til Oplysningens Fremme. Vi havde jo i sidste Samling her og have nu i Landstinget et Forslag om Almueskolevesenet til Behandling, hvoraf man ser, at der fra Statskassens Side vil blive krævet betydelige Offre til Almueskolevesenet. Om man nu bestemte, at dette forventede Overskud skulde anvendes til Almueskolevesenets Fremme, tror jeg, at vi gjorde en god Brug deraf, som Rigsdagen vil erkjende for at være ret hensigtsmæssig.